

# L'ensenyament lliure a la Universitat autònoma

per

A. TRIAS I MAXENCs



ENCARA que els resultats obtinguts dintre aquest primer any d'instauració del professorat lliure universitari siguin forçosament limitats, creiem que tenen tal consistència que mereixen que se'ls valori el més possible i que de les conquestes obtingudes amb tanta de lluita en aquests darrers anys sigui la de l'ensenyament pel professorat lliure una de les que es salvin de la follia destructora que amenaça la Universitat autònoma com tot el de Catalunya.

Al visitador foraster l'enlluernarà de la Universitat renovada, els claustres pintats de colors càlids, el bar acollidor o el jardí romàntic que convida de situar-hi una parella a cada banc; per a nosaltres el major avenç de la Universitat Autònoma catalana és la projecció extrauniversitària de la seva labor científica i pedagògica, el reconeixement solemne de la vàlua de la cultura madurada fora de la Universitat estricta.

La primera vegada que es concedí l'autonomia universitària es pecà per no haver-se implantat res en concret i anar-se'n tot en projectes; ara, als dirigents de la Universitat autònoma obtinguda en plena república se'ls critica l'haver volgut fer massa coses. A nosaltres, no cal dir que ens plau més el dinamisme atrevit dels organitzadors de l'ensenyament actual que la passivitat acomodaticia anterior. Ara: que l'explicació d'aquesta conducta divergent cal cercar-la en l'ideologia totalment oposada d'uns i altres dirigents.

L'autonomia universitària ha sofert una detenció forçada en el seu camí; poden tornar-nos a prendre tot el que avarament se'ns havia concedit, però de tot, el que més ens doldria fóra el retorn a la prohibició d'ensenyar en la nostra llengua i la supressió del professorat lliure, ara que a la Universitat central l'acaben de descobrir. Que no ens manqui la fe i l'entusiasme, que amb ells ho suplirem tot.

Es tornarà sens dubte a parlar de noves reformes o, millor dit, de marxa endarrera en el pla de l'ensenyament; dels exàmens per grups o més fragmentats que una tènica; es discutirà novament la repartició de les matèries bàsiques i la importància quilomètrica de cada especialitat; apassionarà novament, és a dir, com sempre, la discussió dels noms i atribucions — no parlem de retribucions — que caldrà donar al personal docent; en un mot, tornarà a perdre's el temps discutint conceptes que arreu del món tenen resolt des de fa temps i que entre nosaltres semblen condemnats a restar en perpetu règim transitori.

Una de les conquestes que semblava la més tardana en implantar-se, essent una de les que major transcendència podia tenir en l'aprofitament de l'alumne, fou la de la lliure elecció per aquest del seu professor. I dintre la nostra disciplina, aquest primer any d'assaig ha vingut a confirmar plenament la convicció que l'escolar sabia apreciar la vàlua dels nous professors lliures i la prova la tenim que àdhuc han hagut de limitar el nombre d'inscripcions per a ajustar-se a les possibilitats de lloc i de material.

Amb el professorat lliure, que confièm que serà cada dia més nombrós, mercès a l'estímul que despertarà entre professors i alumnes, hi guanyarà el nostre nivell científic i a imitació